

BENIA ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

**‘Ο πολιτισμός είναι ο μόνος πού μπορεί
νά μᾶς κρατήσσει ανθρώπινους,
ή τέχνη κάνει καλύτερη τήν ζωή μας!**

«Η τέχνη κάνει τήν καθημερινότητα πιά εύκολη, διαχειρίσιμη, άνοικτη σέ λύσεις όπου προσμετρούν ή ποιότητα και ή εύαισθησία, διευκολύνει τήν διαβίωσή μας, ή ζωή γίνεται ένδιαφέρουσα και πιά καλή» τόνισε στήν «Εστία τής Κυριακής» ή εικαστικός, πού έπανέρχεται μέ τήν έκθεση «Σμιλεύοντας τόν Έρωτα», στήν γκαλερί «Κούρντ»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ στόν ΜΑΚΗ ΔΕΛΗΠΕΤΡΟ

Ο τρόπος τών θεών είναι ή προσφυγή στό άρχέγονο και τών έκλεκτών τους σέ άρχέτυπα, όπου λειτουργούν οι άνείπωτες άνώτερες ήδονές τής τέχνης, πού άποτελούν τήν βασιλική όδό για τήν διαφυγή από τήν άποτροπαϊκή καθημερινότητα, και αυτό, τόν μυστικό δρόμο τής ίκεσίας στό άνείπωτο σέ πεζούς καιρούς, προτείνει ως κλειδα τών μυστικών τής ύπάρξεως ή έκθεσις τής κ. Βένιας Δημητρακοπούλου «Σμιλεύοντας τόν Έρωτα», ή όποία παρουσιάζεται στήν γκαλερί «Κούρντ».

Τά έργα τής εικαστικού είναι σάν τελετή μυστηρίων. Για νά τά κατανοήσεις, πρέπει νά προσφύγεις και νά συμμετάσχεις σέ αυτά ως προσκυνητής τής εινέ-

του καλλιτέχνη να υπερνικήσει τό μάταιο στήν σχέση-δοκιμασία πού έχει μέ τό κοινό. Άλλα σκέφτεται ό κόσμος και άλλα ό καλλιτέχνης πού επίζητεί τήν άλλαγή του τοπίου.

«Σκέφτομαι πώς ίσως χρειάζεται νά πά- ρουμε τίς δύο αντίθετες άκρες και νά τίς ενώσουμε. Η πνευματικότητα δέν είναι κάτι πού δέν μπορεί νά συμβαδίσει μέ τίς άπαιτήσεις τής καθημερινότητας. Αντι- θέτως. Η ένωση τών δύο αυτών στοιχεί- ων κάνει τήν ζωή πιά πλούσια, πιά ένδι- αφέρουσα, διαχειρίσιμη, άνοικτη σέ λύ- σεσις όπου προσμετρούν ή ποιότητα και ή εύαισθησία. Η καλλιέργεια του πνεύμα-

λου. Και από μία πλειάδα άκόμη έργων —όρισμένα έκ τών όποιών παρουσιάζο- νται για πρώτη φορά— πού άξιοποιούν τό πολυσυλλεκτικό εικαστικό λεξιλό- γιο τής κ. Βένιας Δημητρακοπούλου, στό όποιο περιλαμβάνονται ή γλυπτι- κή και τό σχέδιο, τό βίντεο, ό ήχος και ό λόγος: οι σκαλισμένοι σέ ήφαιστεια- κή πέτρα «Μαχητές» και τά μαρμάρινα «Δόρατα». Οι «Δίνες», πού άφησαν τό άποτύπωμά τους μέ σινική μελάνη πά- νω σέ χειροποίητο χαρτί, όπως και τό «Μάταιο Γράμμα», μία έπιστολή πού δέν έφυγε ποτέ. Οι «Σκιές» τών έμβλη- ματικών «Προμαχόνων», πού είναι το-

αρχαίος Έλληνικός Πολιτισμός έχει τό- σο πολύ ισχυρή επίδραση στό συλλογι- κό μας άσυνείδητο παγκοσμίως, πού έπι- σκιάζει εύκολα τά υπόλοιπα!»

■ *Τί διέπει λοιπόν τό σύνολο τής δημιουργίας σας;*

«Στήν έρευνά μου και στήν πορεία μου αυτό πού κυρίως άναζητώ και έπεξεργά- ζομαι είναι τό πώς σχετίζομαι κάθε φορά μέ τό έκάστοτε περιβάλλον και τήν συν- θήκη στήν όποία τυχαίνει νά βρισκομαι. Αυτό μέ όδηγει και στήν έπίλογή κάθε φορά τών υλικών. Τό παρελθόν, ό,τι έχει συμβεί, αλλά και ό,τι διαρκώς συμβαί- νει, είναι σίγουρα πηγή τής έμπνευσής μου. Είναι σάν ένα νήμα πού νοιώθω νά κολλάει σάν κλωστή σέ όσα συμβαίνουν

Τά τραγούδια είναι για νά τραγουδούνται

Όταν «*ἀλλάζεις ταχύτητες στην ἔθνική ἀρτηρία*», ὅπως λέει ὁ βάρδος τῆς νεωτέρας μουσικῆς μας, θέλεις νά ἀκούσεις κάποιο εὐγενές, ὁμορφο, ποιοτικό τραγούδι. Περάσαμε τὴν μισή Ἑλλάδα ἀκούγοντας διασκευές παλαιῶν τραγουδοποιῶν. Κακές διασκευές. Αποτοχημένες. Νέα τραγούδια δὲν ὑπάρχουν; Ὑστερα ἄρχισαν κατασκευάσματα τοῦ χώρου πού σήμερα ἀποκαλεῖται «*ἐντεχνος*». Κάτι σάν μουρμουρητό θείας πού ἔχει πολλές δουλειές νά κάνει καὶ μονολογεῖ ἀκαταπαύστως. Μὲ στίχους πού δὲν γίνονται κατανοητοί. Μὲ μουσική πού ἀντικρούει τὸ νόημα καὶ τὸ ὄφος τους. Μὲ κάποια μέτρα πού κάτι θυμίζουν καί, τελικῶς, τίποτε. Ἀπὸ τὸν Θεόφραστο Σακελλαρίδη, τὸν Φώτη Πολυμέρη, τὸν Χιώτη, τὸν Ζαμπέτα, τὴν Μαρινέλλα, φυσικά τὸν Μπιθικώτση, ἕως τοὺς ἀδελφούς Κατσιμίχα καὶ τὸν Λαυρέντη Μαχαιρίτσα, τὰ τραγούδια ἐγράφοντο γιὰ νά τραγουδηθοῦν. Καί ἦταν εὐκολο νά τραγουδηθοῦν. Ἀκόμη καὶ δύσκολα τραγούδια τῶν Χατζιδάκι καὶ Θεοδωράκη ἐτραγουδήθησαν, καὶ δὴ εὐκόλως. Οἱ στίχοι τοῦ Α. Παπαδόπουλου, τοῦ Ἀλκαίου, τοῦ Τριπολίτη ἦταν γεμάτοι εἰκόνες. Καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Σεφέρη καὶ τοῦ Ἐλύτη. Πῶς χάθηκε τέτοια κληρονομιά;

Τὰ ἔργα τῆς εἰκαστικῆς εἶναι σάν τελετή μυστηρίων. Γιὰ νὰ τὰ κατανοήσεις, πρέπει νά προσφύγεις καὶ νά συμμετάσχεις σὲ αὐτὰ ὡς προσκυνητῆς τῆς εὐγένειας· ἢ πολιτικῆ, οἱ ἐπαγγελματικές ἐνασχολήσεις δὲν ἔχουν χῶρο στὸ ἄδυτο.

«Ὅλα στὴν ἔκθεση –σημειώνει σχετικῶς στὸ κείμενό της ἡ ἐπιμελήτρια τῆς ἐκθέσεως, κ. Ἑλένη Βαροπούλου–, ἀπὸ τὰ ἠχητικά ἔργα καὶ τὸ βίντεο μέ τὴν ἄλλη ὑπόσταση μέχρι τὶς σχεδιασμένες μέ σινική μελάνη δίνες, τὶς γραμμές, τὶς λέξεις, τὰ χειρόγραφα κείμενα καὶ τὶς γλυπτικές μορφές σὲ μικρὴ ἢ μεγάλη κλίμακα, περικλείουν χνάρια μιᾶς αὐτοενδοσκόπησης καὶ ἀναπόλησης».

Ἡ ἐπεξήγησης ἀκολουθεῖ μέ τὴν ὑποσημείωση πῶς «ἀπὸ τὸ μυστηριακό, τὸ πνευματικό, τὸ ἀρχέγονο ἔλκεται ἡ καλλιτέχνη. Ὅμως αὐτὲς τὶς πανάρχαιες, πρωτογενεῖς ἀξίες γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξη καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ δημιουργία, ἡ Βένια Δημητρακοπούλου τὶς συνυφαίνει μέ σύγχρονες προσωπικὲς μυθολογίες. Ἐπικαλούμενη ἐμπειρίες της, φανταστικὲς παραστάσεις, συναισθήματα καὶ ἀφηγοῦμενη σκηνές, στιγμιότυπα, ιστορίες. Πεδία περιπλάνησής της εἶναι, ἀπὸ τὴν μία μεριά ὁ ἱστορικός καὶ πολιτισμικός χρόνος, ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἕνας χρόνος πολὺ προσωπικός».

Ἡ κ. Βένια Δημητρακοπούλου διατύπωσε ὁμιλοῦσα στὴν «*ΕτΚ*» τὸ κατά πόσο σὲ ἕνα περιβάλλον πού ὀρίζουν ἢ περιρρέουσα βία, οἱ ζοφερές εἰδήσεις, ἢ τρομοκρατία κάθε εἶδους, οἱ πόλεμοι, ἔχει ὁ καλλιτέχνης τὴν δυνατότητα νά ἀρθρώσει λόγο.

«Εἶναι πολὺ ἔντονη αὐτὴ ἡ δεσμευτικὴ γιὰ τὴν σκέψη προσπάθεια ἀντίστασης μέσῳ τῆς δημιουργίας –διεσαφηνίσε ἡ καλλιτέχνης. Εἶναι τόσο βαρὺ καὶ ἔντονο ὄλο αὐτό, τὸ πῶς ἡ βία μᾶς κατακλύζει, πόσα ἄσχημα γεγονότα διαβάσουμε, πόσες ἀρνητικὲς γιὰ τὴν ὑγιή σκέψη εἰκόνες βλέπουμε. Στὸν ἀντίποδα, στὴν ζυγαριά –συνέχισε– πρέπει νά βάλουμε τὸ ἀντίθετό του. Νά προσθέσουμε ὡς ἀντίβαρο τὴν εὐγένεια, τὴν λεπτότητα, τὴν δοκιμασμένη δύναμη τῆς καλοσύνης, τῆς συμπόνιας, τῆς ἐνσυναίσθησης, συναισθήματα τόσο ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ἀνθρώπινη συμβίωση καὶ συνύπαρξη. Ἐδῶ δὲν χωροῦν διατυπώσεις θεωρητικὲς καὶ δύσκολες. Ἀκόμη καὶ ἡ καθημέρα πού θά πεῖς στὸν διπλανό σου ἢ ἕνα χαμόγελο πού θά τοῦ χαρίσεις εἶναι τὰ σημαντικὰ σὲ αὐτὴν τὴν ἐποχή...»

■ *Καὶ συγκροτοῦν τὴν ἀπόπειρα*

σεῖς ὅπου προσμετροῦν ἢ ποιότητα καὶ ἢ εὐαισθησία. Ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύμα-

τος μπορεῖ κάλλιστα νά ἔχει καὶ πρακτικὴ ἐφαρμογή! Πολιτισμός καὶ Παιδεία εἶναι φέρουσες τοιχοποιεῖς στὸ οἰκοδόμημα τῆς κοινωνίας».

Ὁ γράφων θεωρεῖ ὅτι στὰ ἔργα τῆς εἰκαστικῆς καταγράφεται τὸ ἀρχέγονο «*ἜΩ!*» τῆς ὑπάρξεως, ὁ μεταφυσικός θαυμασμός, μέσα ἀπὸ τὴν χρονοπύλη, τὴν διαχρονία τῆς προσφυγῆς στὸ ἐντός μας κοινὸ παρελθόν, τῶν βαρέων ψυχικῶν φορτίων τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ ὄχι μία ἀπλή ἀναπόλησις ἐνός χθές πού ἐχάθη στὸν χρόνο.

Οἱ συντελεστές τῆς παρουσιάσεως σημειώνουν ὅτι πρῦτανεὺει ὁ ὑπερμεγέθης μαρμάρινος «*Ἐρωσ*». Ὡστόσο, δὲν ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸ νέο ἔργο τῆς ἐκθέσεως στὴν γκαλερί «*Κούρντ*». Περιβάλλεται ἀπὸ τὸ μεγάλο ἐπιδαπέδιο ὀρειχάλκινος «*Ἄλφα*»; πού παραπέμπει στὴν Ἀπουσία/Ἀπόσταση, τὴν Ἀγάπη/Αἰωνιότητα, τὴν Ἀρχή/Ἀπειρο. Τὸ ἠχητικὸ ἔργο «*Ἐρωτας Ἐαφνικά*», στὸ ὅποιο τὰ κείμενα τῆς εἰκαστικῆς συναντοῦν τὴν φωνή της καὶ τὶς μελωδίες τοῦ Παναγιώτη Κаланτζόπου-

δὲν ἔφυγε ποτέ. Οἱ «*Σκιές*» τῶν ἐμβληματικῶν «*Προμαχῶνων*», πού εἶναι το-

ποθημένοι στὸν προαύλιο χῶρο τοῦ μεγαλύτερου καὶ σημαντικότερου ἑλληνικοῦ μουσεῖου, τοῦ Ἐθνικοῦ Αρχαιολογικοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατησίων. Ἡ ὑφασματὴν «*Σινδόνη*» καὶ οἱ ἑκατοντάδες «*Κεραμεικὲς Χειρονομίες*», μέρος τῆς βιντεοεγκαταστάσεως «*Ζωοδόχος Πηγὴ*», εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ἔργα πού συνθέτουν τὶς δέκα συνολικὰ ἐνότητες, οἱ ὁποῖες ἔχουν καταλάβει τοὺς τέσσερις χώρους τῆς γκαλερί.

«Ἡ ἔκθεση –ἐξήγησε ἡ κ. Δημητρακοπούλου– περιλαμβάνει καὶ ἔργα πῶ παλιά πού ἔχουν παρουσιασθεῖ, ὅπως λόγου χάρι στὸ Παλέριο ἢ στὴν Μπλέ Πολυκατοικία στὴν Αθήνα, ἀλλὰ ἐδῶ τὰ δείχνω μέ ἕναν διαφορετικὸ τρόπο. Συνεργασθήκαμε μέ τὴν κ. Ἑλένη Βαροπούλου, τὴν ἐπιμελήτρια τῆς ἐκθέσεως, πού ἐπέλεξε ἔργα, μέ καθοδήγησε, μέ παρότρυνε νά δεῖξω κάποια, ὅπως ἄς ποῦμε τὴν ὑφασματὴν «*Σινδόνη*». Ἐνα ἔργο πού δὲν ξέρω ἐάν θά τὸ ἔδειχνα ἀπὸ μόνη μου. Ἐτσι, λοιπόν, ἀφοῦ ἐπιλέχθηκε, τὸ ἐπεξεργάστηκα καὶ τὸ δούλεψα μέ βάση τὸν πολὺ δημιουργικὸ διάλογο πού εἶχα μέ τὴν ἐπιμελήτρια καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς προετοιμασίας τῆς ἐκθέσεως, καὶ τώρα φέρει ἐπάνω του ὡς ἴχνος ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἔργα μου. Τὶς «*Δίνες*», τὴν «*Τραφὴ*», τὸν «*Λόγο*», πού θά δεῖ κανεὶς στὴν ἔκθεση».

■ *Τὰ θεματοποιεῖ μία κοινὴ λογικὴ, τὸ ἀρχέγονο.*

«Τὰ ἀρχαιοθέμα ἔργα στὴν ἔκθεση ἀλλὰ καὶ στὴν δουλειά μου γενικώτερα στὸ σύνολό τους εἶναι ἐλάχιστα. Ὅμως ὁ

συμβεῖ, ἀλλὰ καὶ ὅ,τι διαρκῶς συμβαίνει, εἶναι σίγουρα πηγὴ τῆς ἐμπνευσῆς μου. Εἶναι σάν ἕνα νῆμα πού νοιώθω νά χρειάζομαι γιὰ νά μέ ὀδηγήσει μέ ἀσφάλεια στὸ μέλλον».

■ *Αἰσθάνεσθε ποτέ μόνη στὴν προσπάθεια νά λειτουργήσετε ὡς καλλιτέχνης, ἐν μέσῳ τῆς πεζότητος πού καθορίζει τοὺς καιροὺς μας;*

«Βρίσκομαι πολὺ συχνὰ μόνη ἐγὼ καὶ τὸ ἔργο μου, ἀλλὰ δὲν αἰσθάνομαι μόνη. Ἐχει μεγάλη διαφορά. Ὅπως δὲν αἰσθάνομαι ἀποκομμένη μέσα στὸν δικό μου κόσμο, στὸν ὁποῖο καταφεύγω συχνά. Τὰ τεκταινόμενα στὴν κοινωνία καὶ ὅ,τι συμβαίνει στὸν κόσμο μέ ἀπασχολοῦν πολὺ, μέ ἐπηρεάζουν καὶ ἐνδυναμώνουν τὴν ἀνάγκη μου γιὰ ὄλο αὐτὸ πού κάνω. Σὲ ἐποχές πού δὲν διαφαίνονταν οἱ πόλεμοι στὸν ὀρίζοντα, τὸ εἰκαστικὸ μου λεξιλόγιο εἶχε, χωρὶς πάντα νά τὸ ἐπίζητῶ, μιὰ πολεμικὴ χροιά. «*Προμαχῶνες*», «*Δόρατα*», «*Μαχητές*». Ἀντίθετα, τώρα, τὸ τελευταῖο μεγάλο διάστημα, ἔργα μου ὀνομάζονται «*Ἐλξίς*», «*Ἀνάδυσις*», «*Gentility*», «*Ἐρωτας*»».

■ *Πόσο χῶρο ἔχει ὁ πολιτισμὸς στὴν ζωὴ μας;*

«Ἄλλο πόσο ἔχει καὶ ἄλλο τὸ πόσο θά ἔπρεπε νά ἔχει. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μέ ἄλλα σημαντικὰ πράγματα στὴν ζωὴ μας. Συμβαίνει συχνὰ νά μᾶς παρασύρουν τὰ δευτερεύοντα καὶ τὰ τριτεύοντα. Ἡ τέχνη καὶ ὁ πολιτισμὸς εἶναι αὐτὰ πού μποροῦν νά κρατήσουν τὸν ἀνθρωπισμὸ μας».

Ἡ καλλιέργεια τῆς εὐαισθησίας μας ἴσως κάνει τὴν ζωὴ μας πῶς ὑποφερτὴ. Εὐτυχῶς, ἔχουμε ἀκόμα τὴν δυνατότητα νά τὰ ἐπιλέξουμε καὶ νά τὰ ἐντάξουμε στὴν ζωὴ μας».

■ *Ποιὸ εἶναι τὸ μήνυμα πού ἀποστέλλει τὸ ἔργο σας στὸν μέσο πολίτη;*

«Ἄν μπορῶ νά στείλω ἕνα μήνυμα στὸν κόσμο, αὐτὸ εἶναι πῶς ἡ τέχνη συνδέει καὶ ἐνώνει τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν τοὺς ἀποκλείει. Ἡ Τέχνη εἶναι ἕνα πλέγμα πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ σαθρὸ καὶ ἐπισηφάλες πλέγμα τῆς πραγματικότητας καὶ τῆς κοινωνίας, παράλληλο μέ αὐτὸ στὸ ὅποιο οἱ ἄνθρωποι μποροῦν νά νοιώθουν ὄχι ἀποκομμένοι καὶ μετέωροι ἀλλὰ ἐνωμένοι καὶ συνδεδεμένοι. Ἄν μποροῦσα νά ἐπιλέξω ἕνα συναισθημα καὶ νά τὸ μοιράσω ἀπλόχερα γύρω μου, αὐτὸ θά ἦταν ὁ ἐνθουσιασμός! Πόσα πράγματα ἐμπεριέχει μέσα της αὐτὴ ἡ λέξη καὶ πόσο ὀραῖα νά μᾶς ἄγγιζε μέ τὸ μαγικὸ της ραβδί». ▲▼